

REZÜMÉK

Dukkon Ágnes

Küzdelem az „új szóért”

Irodalmi eszmények, kánonok ütközése

Belinszkij és Dosztojevszkij világában

A pályakezdő Dosztojevszkij és a fiatal kritikus, Belinszkij lelkesült barátsága, „mester–tanítvány” összefüggésben is értelmezhető viszonya, majd elhidegülésük évtizedekig témája maradt az orosz irodalmi életnek. Kapcsolatuk értékelése később sem jutott nyugvópontra, mert mindkét szereplő személyisége, életműve külön is ideológiai megítélést kapott az egymást követő korszakok, politikai és eszmei irányzatok sodrásában, egészen az 1980-as évek végéig – és talán mindmáig.

Török Lajos

Greguss Ágost és Petőfi

Egy ifjúkori botlás és következményei

Greguss Ágostot a XIX. századi magyar literatúra másodvonala sorolta az utókor. A tanulmányíró amellet érvel, hogy ennek egyik oka a jeles kritikus Petőfihez fűződő viszonya. Ugyanis Greguss egyik korai és rendkívül szigorú Petőfi-recenziója nemcsak a kortársakat háborította fel, hanem az irodalomtörténet-írásban is tartós indulatokat keltett szerzőjével szemben. E harag egyidős a Petőfi-kultusszal, és beárnyékolta Greguss Ágost 1849 utáni tudósi pályáját.

Horváth Róbert

Mester, tanítvány, hagyomány

Kontinuitás és diszkontinuitás

Korunk nélkülözi a mester és tanítvány lényegi, eredeti, minden formára kiterjedő értését, mert nem számol a tradíció egyszerre összefüggő és eltérő, olykor antagonizmusokat is felölelő értelmezéseivel. A szerző áttekinti a hagyományfelfogások három szintjét, majd arra mutat rá, hogy a mester–tanítvány kapcsolat a tradíció egyik legfontosabb eleme bármilyen komolyabb hagyomány esetében, mert leginkább ez biztosítja a folytonosságot és az átörökítést.

Csuday Csaba

Don Quijote „sanchósodása” és Sancho Panza „quijotizációja”

Mester és/vagy tanítvány?

Don Quijote „sanchósodása” és Sancho Panza „quijotizációja” szinte minden mester–tanítvány viszony mintája lehetne. Párosuk emberi töltése és hatása nyilvánvalóvá teszi, hogy a két szélsőség csak együtt alkothatja az emberi teljességet. A tanulmányíró főképp arra keres választ, hogy miből adódik a dinamika, amely Cervantes remekének egyik mozgatója, és vannak-e további pozíciók, amelyekből a két, szemben álló szereplő képes helyet cserélni a cselekmény során.

Lisányi Endre

„Láthatatlan látható”

Zugló–Párizs, avagy erről szól a művészet – az útról

2023 őszén *Zugló–Párizs* címmel rendezték meg a Molnár Sándor grafikáira, valamint azok hazai és nemzetközi művészettörténeti kontextusára összpontosító, több szempontból is hiánypótló kiállítást a Resident Art galériában. A tárlat újrafogalmazta és aktualizálta a háttérben lappangó művészetkritikai kérdéseket, dilemmákat: a Zuglói Kör tárgyilagos értékelését, a Nouvelle École de Paris művészetfelfogásának értelmezését és Molnár Sándor festészetének elemzését.

Lajtos Nóra

Akit magához láncoltak a halálok

Közelítések Tóth Erzsébet Láncok a csuklón című emlékezetregényéhez

2006-ban jelent meg Tóth Erzsébet *Láncok a csuklón* című prózakötete. A szakirodalom többféleképpen azonosítja a művet: emlékezet- vagy dokumentumregény, halálapló, könyv-élmű, naplótörténet, prózába tördelt lírai nagymonológ. A szerző arra mutat rá, hogy a kisregény besorolása azért nehéz, mert Tóth Erzsébet levélbetétekkel, naplóbejegyzésekkel, önreflexiókkal, faksimile kéziratokkal és fotókkal feszíti szét a hagyományos memoár műfaji kereteit.

Dukkon, Ágnes

Fighting for a "New Word"

A Clash of Literary Ideals and Canons in the World of Belinsky and Dostoevsky

The close bond between the young Dostoevsky and the young critic Belinsky, their relationship (which some say was like that of "master and disciple"), and their eventual parting of ways has been a controversial topic in Russian literary life for decades. The assessment of their relationship remains an open issue, as the personalities and works of both figures were judged separately in the drift of successive eras, political and ideological currents, until the late 1980s – and perhaps even to this day.

Török, Lajos

Ágost Greguss and Petőfi

A Youthful Mistake and its Consequences

Ágost Greguss was considered by posterity as a second-rate writer in 19th-century Hungarian literature. The essayist argues that one reason for this lies in the relationship between the eminent critic and Petőfi. Indeed, one of Greguss's early and extremely harsh reviews of Petőfi not only outraged his contemporaries, but also created lasting resentment against its author among literary historians. This resentment is contemporary with the cult of Petőfi and casts a shadow over Ágost Greguss's post-1849 academic career.

Horváth, Róbert

Master, Disciple, Tradition

Continuity and Discontinuity

Our time lacks an essential, original, all-encompassing understanding of the relationship between master and disciple, because it ignores the simultaneously interrelated and divergent, sometimes antagonistic interpretations of tradition. The author reviews the three levels of tradition and then points out that the master–disciple relationship is one of the most important elements of any serious tradition, because it is the one that best ensures continuity and transmission.

Csuday, Csaba

The "Sanchoisation" of Don Quixote and the "Quixotization" of Sancho Panza

Master and/or Disciple?

Almost any master-disciple relationship could be modelled on Don Quixote's "Sanchoisation" and Sancho Panza's "Quixotization". The duo's human charge and impact makes it clear that human wholeness can only arise when the two extremes work together. The main questions the author seeks to answer are: what is the source of the dynamism that is one of the driving forces of Cervantes' masterpiece, and whether there are other positions from which the two opposing characters can change places as the plot unfolds.

Lisányi, Endre

"The Invisible Visible"

Zugló–Paris, or This Is What Art Is About: The Road

In the autumn of 2023, an exhibition entitled *Zugló–Paris* was held at the Resident Art Gallery, focusing on the prints of Sándor Molnár and their national and international art historical context. The exhibition redefined and updated the art-critical questions and dilemmas lurking in the background, like the objective evaluation of the Zugló Circle, the interpretation of the Nouvelle École de Paris's conception of art, and the analysis of Sándor Molnár's painting.

Lajtos, Nóra

Tethered by Deaths

Ways to Approach the Memory Novel Láncok a csuklón
(*"Chains on the Wrist"*) by Erzsébet Tóth

Erzsébet Tóth's book of prose *Láncok a csuklón* was first published in 2006. Critics have described the work in various ways: a memoir or documentary novel, a death diary, a written monument, a diary narrative, a monumental lyric monologue in prose. The author points out that it is difficult to classify the short novel because Erzsébet Tóth stretches the genre of the traditional memoir with the inclusion of letters, diary entries, self-reflections, facsimile manuscripts and photographs.

SZERZŐK – AUTHORS

Acsai Roland (1975)

író, költő, drámaíró, műfordító, szerkesztő.

Barabás Márton (1952)

festőművész, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja.

Csuda Csaba PhD (1944)

költő, műfordító, esszéíró, nyugalmazott tanszékvezető egyetemi docens.

Dukkon Ágnes DSc (1949)

irodalomtörténész, ruszista, az ELTE BTK professor emeritusa.

Fábián László (1940)

író, költő, esztéta, műfordító, szerkesztő.

Halmi Tamás (1975)

költő, esszéista, kritikus, szerkesztő, tanár.

Horváth Róbert (1971)

vallásfilozófus, a *Magyar Hírlap* főszerkesztője.

Hörcher Ferenc DSc (1964)

esztéta, egyetemi tanár (NKE; HUN-REN Filozófiai Intézet).

Lackfi János PhD (1971)

költő, író, műfordító, irodalomtörténész, tanár.

Lajtos Nóra PhD (1977)

irodalomtörténész, költő, író, kritikus.

Lisányi Endre (1966)

képzőművész, esztéta, művészeti író, a MATE címzetes egyetemi docense.

Lócsa Lajos (1951)

művészettörténész, kritikus, az *Új Művészet* szerkesztője.

Péter Alpár (1976)

képzőművész, szobrász.

Sturm László CSc (1967)

irodalomtörténész, szerkesztő, az ELTE BTK docense.

Sümei György (1947)

művészettörténész.

Török Lajos PhD (1970)

irodalomtörténész, a KRE BTK oktatója.

Ujzsa Zsuzsanna PhD (1950)

angol szakos irodalomtörténész, nyugalmazott főiskolai tanár.

Végh Attila (1962)

költő, próza- és esszéíró, természetfotós és -filmes.

Zsille Gábor (1972)

költő, műfordító, publicista, polonista, szerkesztő.

Acsai, Roland (1975)

writer, poet, playwright, translator, editor.

Barabás, Márton (1952)

painter, full member of the Hungarian Academy of Arts.

Csuda, Csaba, PhD (1944)

poet, translator, essayist, retired head of department and associate professor.

Dukkon, Ágnes, DSc (1949)

literary historian, Russologist, professor emerita at the Faculty of Humanities of Eötvös Loránd University.

Fábián, László (1940)

writer, poet, aesthete, translator, editor.

Halmi, Tamás (1975)

poet, essayist, critic, editor, teacher.

Horváth, Róbert (1971)

philosopher of religion, editor-in-chief of *Magyar Hírlap*.

Hörcher, Ferenc, DSc (1964)

aesthete, university professor (National University of Public Service; HUN-REN Institute of Philosophy).

Lackfi, János, PhD (1971)

poet, writer, translator, literary historian, teacher.

Lajtos, Nóra, PhD (1977)

literary historian, poet, writer, critic.

Lisányi, Endre (1966)

visual artist, aesthete, art writer, associate professor at the Hungarian University of Agriculture and Life Sciences.

Lócsa, Lajos (1951)

art historian, critic, editor of *Új Művészet*.

Péter, Alpár (1976)

visual artist, sculptor.

Sturm, László, CSc (1967)

literary historian, editor, associate professor at the Faculty of Humanities Doctoral School, Eötvös Loránd University.

Sümei, György (1947)

art historian.

Török, Lajos, PhD (1970)

literary historian, lecturer at the Károli Gáspár Reformed University, Faculty of Humanities and Social Sciences.

Ujzsa, Zsuzsanna, PhD (1950)

historian of English literature, retired college professor.

Végh, Attila (1962)

poet, prose writer and essayist, nature photographer and filmmaker.

Zsille, Gábor (1972)

poet, translator, publicist, specialist in Polish language and culture, editor.